

ПРИМЕНА НАЦИОНАЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ
ЗА МЛАДЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ
СТАНДАРДИ РАДА КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ
И КОМПЕТЕНЦИЈЕ КООРДИНАТОРА
СМЕРНИЦЕ

Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung

giz

ИЗДАВАЧ:

Министарство омладине и спорта Републике Србије
Булевар Михајла Пупина 2, 11 070 Београд, Србија и
Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Жупана Властимира 6, 11 000 Београд, Србија
Im Auftrag des Bundesministeriums für wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung (BMZ) der Bundesrepublik Deutschland

ЗА ИЗДАВАЧА

Министарство омладине и спорта Републике Србије
Снежана Самарџић Марковић
Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Britta Lambertz

АУТОРИ

Татјана Боројевић
Снежана Клашња

РАДНА ГРУПА ЗА ИЗРАДУ МАТЕРИЈАЛА

Тања Азањац-Јањатовић
Даница Белић
Станислава Видовић
Весна Видојевић
Милка Дамјановић
Зорица Лабудовић
Бранкица Павићевић
Војислав Пркосовачки

УРЕДНИЦИ

Ивана Ковачевић
Марија Радовановић

РЕЦЕНЗЕНТ

Зора Крњић

ЛЕКТОР

Hanna Gadomski

ДИЗАЈН И ОПРЕМА

InDesigner, Београд

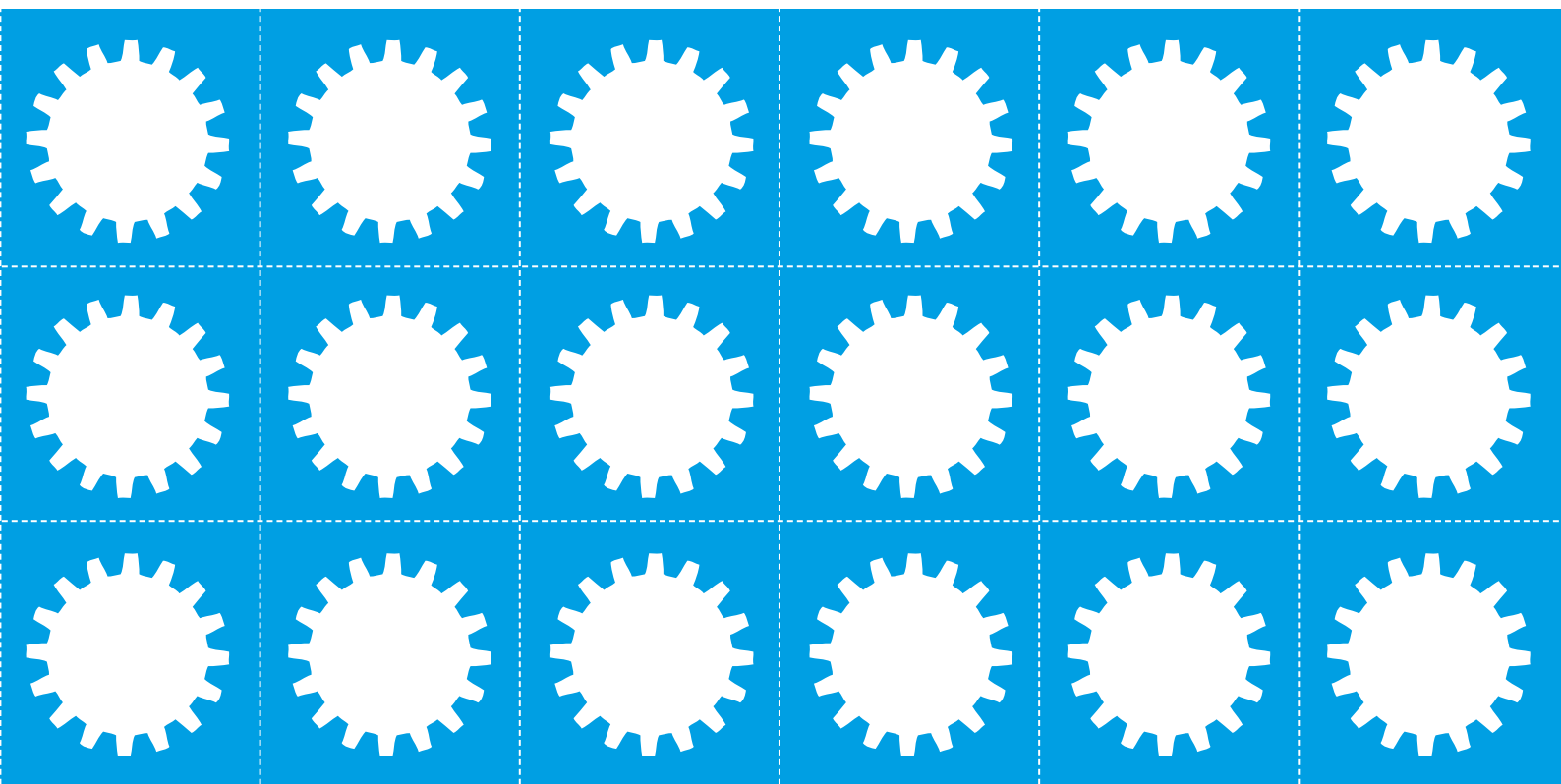
ШТАМПА

InDesigner, Београд

ТИРАЖ

900

ISBN 978-86-87737-28-0

Захвалност учесницима у процесу израде брошуре

Захваљујемо свима који су дали свој допринос и помогли у стварању ове брошуре, пре свега координаторима канцеларија за младе који су учествовали у анкети и давали коментаре на радне верзије и тако нам указали на своје потребе.

Посебно захваљујемо Северу Цигурском, Јелени Зајегановић Јаковљевић, Станислави Вучковић, Данијели Јовић, Марији Рудић и Сузани Крстић на конструктивним предлозима за побољшање текста.

Такође захваљујемо КОМС-у и НАПОР-у, који су стручним коментарима из својих области помогли да ова брошура обухвати све аспекте рада са младима у локалној заједници.

У протекле две деценије много младих људи напустило је Србију, а управо ти млади људи чине највеће богатство Србије. Млади људи су нам потребни као главна покретачка енергија у друштву. Ми желимо да млади, образовани и способни људи буду главни ресурс помоћу којег ћемо правити велике и значајне промене. Формирањем Министарства омладине и спорта, у мају 2007. године, држава је показала да је спремна да стане иза младих и да жели да побољша њихов положај у најширем смислу.

Наше Министарство је вредно радило на развоју омладинске политике, па су тако усвојена стратешка документа којима је отпочело стварање политике у служби младих. Такође, први пут у историји Србије, млади имају свој Закон, донет 5. јула 2011. године. Посебно је значајно што су приликом израде тих докумената, у широком консултативном процесу, млади показали да су равноправни учесници у креирању стратегије и политика које се односе на њих.

Важну улогу у омладинској политици данас имају Канцеларије за младе. Пре оснивања Министарства омладине и спорта њих је било само пет, а сада их има 124. Канцеларије за младе представљају локални сервис, где млади могу да се информишу, стичу додатна знања, учествују у пројектима, у креирању друштвеног и културног живота у својој заједници. То је сервис младих, за младе, уз помоћ којег могу да мењају друштво набоље. Канцеларије за младе намењене су свима, без обзира на пол, расу, националну припадност, верску опредељеност, чланство у политичким и другим организацијама.

Смернице за развој стандарда у раду локалних координатора за младе и повећање њихових компетенција представљају корак даље у подршци коју смо до сада обезбедили канцеларијама за младе путем бројних едукација, подршком у изради локалних акционих планова, суфинасирањем њиховог спровођења и сарадњом са међународним донаторима. Оне су подршка и препорука како да се унапреди рад канцеларија за младе и представљају још један корак ка осигурању квалитета њиховог рада.

Дугорочни циљ Министарства омладине и спорта јесте побољшање положаја и унапређење живота младих, као и да се у Србији на свим локалним нивоима обезбеди могућност квалитетног омладинског активизма. Такође, циљ нам је да млади више не одлазе из својих заједница, већ да им се пружи могућност да нешто ураде за себе, да промене оно што им се не свиђа и да активно допринесе побољшању свог живота уз помоћ канцеларија за младе.

Млади реагују на проблеме и дају допринос њиховом решавању и мењању друштва у целини. Наш задатак је да им у томе помогнемо, јер како се и показало, када млади мењају друштво, мењају га набоље.

S. J. Marković

Снежана Самарџић Марковић
Министар

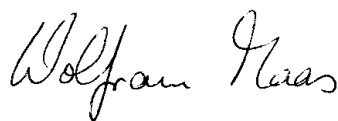
Драги читаоче,

Немачка је била један од првих донатора који су се посветили сарадњи са Србијом, почев од демократских промена 2000. године. Од самог почетка, у оквиру Немачке развојне сарадње препознат је потенцијал младих у овој земљи, а њих треба схватити као циљну групу са специфичним потребама, али и као активне припаднике друштва са потенцијалом да постану будући лидери и да позитивно обликују развој земље. У том смислу, заједно са својим партнерима у Србији, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (раније GTZ) од 2002. године спроводи пројекте чији је циљ промоција младих.

Од тада се много тога догодило. Формирање Министарства за омладину и спорт 2007. године одражава посебно место које Влада Србије додељује младима. За само четири године израђен је и усвојен нормативни оквир за промоцију младих, а најновији пример тога је усвајање Закона о младима 2011. године. Истовремено, канцеларије за младе отворене су у 124 општине, а општинска већа усвојила су 108 локалних акционих планова за младе. У име немачког Савезног министарства за економску сарадњу и развој (BMZ), Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, организација која реализује поменути програм, подржала је тај процес од самог почетка и непосредно сарађује са 41 општином у Србији.

Заједно са Министарством за омладину и спорт, драго нам је што можемо да вам у форми брошуре представимо резиме постојећег нормативног оквира и структура које промовишу младе и подржавају њихово активно учешће на локалном, регионалном и националном нивоу. Ова брошура садржи и смернице за стандарде у раду канцеларија за младе и надлежности координатора, дефинисане у сарадњи Министарства за омладину и спорт и GIZ-а. Те смернице су претходно детаљно разматране са координаторима канцеларија за младе и сходно томе прилагођене.

Немачка ће у оквиру развојне сарадње подржати спровођење тих стандарда у будућности и наставити да предано промовише младе као важне чиниоце у српском друштву.

Wolfram Maas
Амбасадор Савезне Републике Немачке

САДРЖАЈ

ПОГЛАВЉЕ 1.

Омладинска политика у Србији – планирање и спровођење 8

ОДЕЉАК 1.

Омладинска политика у Србији 8

ОДЕЉАК 2.

Европске смернице за развој омладинске политике 13

ОДЕЉАК 3.

Финансирање омладинске политике на локалном нивоу 15

ОДЕЉАК 4.

Смернице за спровођење омладинске политике на локалном нивоу 17

ОДЕЉАК 5.

Планирање и спровођење омладинске политике на локалном нивоу 20

	ПОГЛАВЉЕ 2.
Стандарди рада канцеларије за младе и компетенције координатора	24
	ОДЕЉАК 1.
Стандарди рада канцеларије за младе	25
	1.1. СТАНДАРД 1:
Добро управљање КзМ	28
	1.2. СТАНДАРД 2:
Активно партнерство субјеката омладинске политике у омладинским активностима	29
	1.3. СТАНДАРД 3:
Висок степен учешћа младих у локалној омладинској политици	30
	1.4. СТАНДАРД 4:
Инклузивна локална омладинска политика	31
	ОДЕЉАК 2.
Компетенције координатора канцеларије за младе	32
	ОДЕЉАК 3.
Примена стандарда и компетенција	37

Поглавље 1.

ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА У СРБИЈИ

ОДЕЉАК 1.

ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА У СРБИЈИ

Национални ниво – стратешки и законски оквир

У Републици Србији око 20% становништва чине млади¹, тј. лица од 15 до 30 година живота². У Стратегији за младе Европске уније „Млади – улагање и оснаживање“ дата је пројекција да ће број младих у Европској унији до 2050. године опасти за 4%. Република Србија се такође суочава са тим проблемом (пројекција је да ће до 2050. године број младих опасти за 2%), те је тим пре неопходно улагати у младе људе већ сада и стварати услове за пун развој њихових потенцијала и активно учешће у друштву.

У Србији дуго није постојао институционални, стратешки и правни оквир за бављење омладинском политиком на националном нивоу. Захваљујући, пре свега, активизму омладинских удружења, студентских организација и подмлатку политичких партија, та институционална чињеница је промењена и од 15. маја 2007. године млади у Србији имају своје министарство.

Од свог оснивања, Министарство омладине и спорта (у даљем тексту: МОС) ради на развоју, унапређивању и спровођењу омладинске политике, у циљу побољшања квалитета живота младих људи у земљи, и активно је на свим нивоима – од локалног до европског. Томе у прилог говоре усвојена стратешка документа из области омладинске политике: Национална стратегија за младе – 2008. (у даљем тексту: НСМ), Акциони план за спровођење Националне стратегије за младе – 2009. (у даљем тексту: АПНСМ), Стратегија каријерног вођења и саветовања у Републици Србији – 2010. (у даљем тексту: СКВС) и Закон о младима – 2011. (у даљем тексту: ЗОМ). Сва та документа донета су уз активно учешће младих и институција и органа надлежних за младе. У изради Стратегије, на различите начине, узело је учешће око 16.000 младих, а у изради Закона преко 2.500 младих.

¹ У документу се поштује родно диференцирани језик, тј. језик родне равноправности, и због лакшег коришћења документа није сваки пут експлицитно назначено.

² Извор: Републички завод за статистику, попис 2002. године

МОС се приликом израде свих стратешких докумената определило за широк консултативни процес, јер је консултовање оних на које ће се документи односити део система вредности који Министарство жели да успостави у Србији.

Национална стратегија за младе

Национална стратегија за младе (НСМ) први је корак ка системском решавању положаја младих у Републици Србији. Влада Републике Србије усвојила је НСМ 9. маја 2008. године. У изради те стратегије учествовало је 16 министарстава и 47 организација цивилног друштва, 16.000 младих људи, а одржано је и 167 круглих столова. Савет Европе прогласио је процес израде НСМ за пример добре праксе.

НСМ одређује 11 општих стратешких циљева усмерених ка побољшању квалитета живота младих у РС:

- › подстицати младе да активно учествују у друштву;
- › развијати сарадњу младих и обезбеђивати услове за учешће у доношењу одлука преко одрживог институционалног оквира, а на основу потреба младих и у партнерству са младима;
- › изграђивати систем информисања младих на свим нивоима и у свим областима;
- › обезбеђивати остваривање права на једнаке шансе свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима;
- › подстицати и вредновати изузетна испољавања и постигнућа младих у различитим областима;
- › унапређивати могућности за квалитетно провођење слободног времена младих;
- › развијати отворен, делотворан, ефикасан и праведан систем формалног и неформалног образовања, који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и са контекстом образовања у Републици Србији;
- › подстицати и стимулисати све облике запошљавања, samozapošljavanja и предузетништва младих;
- › унапређивати безбедност младих;
- › чувати и унапређивати здравље младих, смањивати ризике и водеће поремећаје здравља и развијати здравствену заштиту прилагођену младима;
- › оснаживати младе за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и здраве животне средине.

Акциони план за спровођење НСМ (АПНСМ), за период од 2009. до 2014. године, усвојен је 22. јануара 2009. године. Њиме се утврђују конкретне активности,

рокови, очекивани резултати, индикатори, носиоци активности и учесници у њима, као и потребна финансијска средства за реализацију истих.

МОС је до сада израдило два годишња извештаја о напретку у спровођењу НСМ, за 2009. и 2010. годину. Праћење напретка у спровођењу НСМ указује да се годишње реализује преко 1.000 омладинских активности усмерених ка спровођењу НСМ, у којима годишње узме учешће око 700.000 младих, а преко Фонда за младе таленте до сада је са преко 1,6 милијарди динара стипендирано/ награђено око 6.500 студената и средњошколаца.

Све то говори да су од доношења НСМ остварени значајни резултати у побољшању услова за активно учешће младих у различитим сферама друштвеног живота, као и за пун развој њихових потенцијала, али и да су млади својим деловањем допринели побољшању сопственог положаја и развоју друштва у целини.

Стратегија каријерног вођења и саветовања у РС

У марту 2010. године, на предлог МОС-а, Влада РС усвојила је Стратегију каријерног вођења и саветовања у Републици Србији (СКВС), са акционим планом за њено спровођење у периоду од 2010. до 2014. године.

Доношењем СКВС, у Републици Србији остварени су услови за дефинисање маханизма којима се успоставља систем каријерног вођења и саветовања у РС, а све у циљу што бољег коришћења људских ресурса и стварања јасне везе између система образовања и тржишта рада. Управо су каријерно вођење и саветовање један од основних инструмената развоја људских потенцијала којим се постижу како образовни циљеви тако и циљеви економског развоја и циљеви социјалне једнакости и укључености. Концепт каријерног вођења и саветовања посебно је важан за младе и развој њихових потенцијала.

У акционом плану за спровођење СКВС предвиђено је, између осталог, и континуирано промовисање КВС, низ активности канцеларије за младе које су у функцији боље информисаности, доношења утемељених одлука у избору каријере и лакшег запошљавања младих, као и стварања услова за формирање и рад центра за каријерно вођење и саветовање студената који су добили стипендију Фонда за младе таленте Републике Србије. Акциони план предвиђа и израду Националног програма КВС, као и оснивање националног ресурсног центра за КВС, који би координисао укупан систем КВС и бринуо о његовом развоју, представљајући сталну везу између сфере образовања и запошљавања.

На предлог МОС-а, а ради предлагања мера за усклађивање активности на спровођењу СКВС према динамици утврђеној Акционим планом за спровођење Стратегије, ради праћења реализације Стратегије, учешћа у евалуацији и припреми годишњих извештаја за Владу о реализацији Стратегије, као и ради учествовања у промоцији и популарисању успостављања система каријерног вођења и саветовања у Републици Србији, у складу са Стратегијом, Влада РС основала је Радну групу за спровођење те стратегије, коју чине представници МОС-а, Министарства просвете и науке, Министарства финансија, Министарства

рада и социјалне политике, Министарства економије и регионалног развоја, Националне службе за запошљавање, Привредне коморе Србије, Конференције универзитета Србије, Сталне конференције градова и општина и Београдске отворене школе.

Закон о младима

У складу са АПНСМ, крајем 2009. године започета је израда Закона о младима.

Током израде закона, уз учешће свих релевантних актера у омладинској политици, одржано је 80 скупова, догађаја, округлих столова, са око 2.500 младих и других заинтересованих, што је довело до Нацрта закона о младима који је прошао и званичну јавну расправу, а потом је достављен Влади ради утврђивања Предлога закона и достављања Народној скупштини ради доношења тог изузетно значајног акта. **Закон о младима донет је 5. јула 2011. године**, чиме су млади, током Међународне године младих, добили свој први закон у историји Србије.

Тим законом дефинишу се оквири и услови за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит, структуре омладинског сектора, права, обавезе и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа власти, афирмација аутономије омладинских удружења, удружења за младе, савеза и кровних савеза. Канцеларије за младе, које за сада постоје у 124 локалне самоуправе у Србији, сада добијају своје утемељење у закону, што ће позитивно утицати на њихов рад у будућности. Влада, на предлог Министарства, у складу с прописима који уређују рад Владе, образује Савет за младе на националном нивоу, а надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе, ради усклађивања активности у вези са остваривањем циљева омладинске политике на територији аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, могу основати покрајински, градски и општински савет за младе.

Закон о младима по први пут јасно дефинише јавни интерес у областима омладинског сектора на републичком, покрајинском и локалном нивоу.

Доношењем тог закона, држава је показала одлучност да се бави младима и утврдила је да су јавни интереси у областима омладинског сектора на републичком нивоу следећи: финансирање омладинских програма и пројеката који се односе на подстицање младих и удружења младих, удружења за младе и савеза да активно учествују у друштвеним токовима и спровођењу омладинских активности и остваривању циљева Националне стратегије за младе; информисање, каријерно вођење и саветовање, самозапошљавање и предузетништво код младих; неформално образовање, активно и квалитетно провођење слободног времена, неговање здравих и безбедних стилова живота, као и задовољавање потреба младих у области културе; подстицање волонтеризма и омладинског рада и изградња капацитета удружења младих; подстицање активности младих на локалном нивоу подршком реализацији локалних акционих планова за младе и програма и пројеката локалних канцеларија за младе; истраживања о положају и потребама младих; међународна сарадња и подршка младим талентима награђивањем, стипендирањем и усавршавањем ученика и студената.

Закон одређује и да се за реализацију програма за младе, а у складу са програмима ЕУ који се односе на младе, може образовати агенција, у складу са посебним законом.

Када је у питању покрајински односно локални ниво, врло је важно истаћи да је на територији АП Војводине значај младих и омладинске политике препознат још 2002. године, оснивањем Покрајинског секретаријата за спорт и омладину, и да су до сада израђена два стратешка документа за младе: Акциони план политике за младе у АП Војводини за период 2005–2008. год. и Акциони план политике за младе у АП Војводини за период 2010–2014. год.

Улога локалне самоуправе – Закон о младима утврђује да се финансирање потреба и интереса младих у јединици локалне самоуправе врши у складу са интересима и потребама сваке ЈЛС посебно, као и са њеним економским могућностима. Нарочито је истакнута важност остваривања потреба и интереса младих у областима омладинског сектора, када се ради о обезбеђивању услова за учешће младих у изради и спровођењу локалног акционог плана за младе, подстицању младих да активно учествују у друштвеним токовима путем афирмације и подршке омладинским активностима, омладинском раду и неформалном образовању, оснивању и раду канцеларија за младе, клубова за младе, омладинских центара и др., подстицању младих да учествују у спровођењу омладинске политике, укључујући изградњу капацитета њихових удружења и савеза, као и стварање услова за активно и квалитетно провођење слободног времена младих, бављење спортом, неговање здравих и безбедних стилова живота, спровођење волонтерских активности, организацију обука, семинара и манифестација од значаја за запошљавање и усавршавање младих те и других видова организованог и смисленог учешћа младих у раду јавних институција (на пример школски и студентски парламенти). Јасно је утврђено и да се средства за остваривање наведених, као и других потреба и интереса младих обезбеђују у буџету ЈЛС.

У вези са свим напред наведеним, треба истаћи да, у складу са Законом о младима, Министарство усмерава и прати спровођење НСМ на локалном нивоу.

Савет Европе

Савет Европе представља једну од најактивнијих институција посвећених развоју и промоцији омладинске политике широм Европе.

Омладински сектор Савета Европе развија се преко 40 година, иницирајући низ различитих средстава за спровођење омладинске политике на европском нивоу – од покретања Европског центра за младе у Стразбуру 1972. и Будимпешти 1995. године, преко оснивања Европске омладинске фондације 1974, Фонда солидарности за мобилност младих, потписивања Парцијалног споразума о мобилности младих и Парцијалног споразума Центар Север-Југ, до *Партнерства са Европском комисијом у омладинском пољу*, *Ревидиране Повеље о активном учешћу младих* на локалном и регионалном нивоу, истраживачке делатности у омладинском пољу, *Компаса-приручника о образовању за људска права*, као и низа других.

Програм и политика омладинског сектора Савета Европе развијају се у тесној сарадњи и партнерству са владиним и невладиним сектором, учешћем представника истих у два значајна тела за младе на европском нивоу. Садејством и заједничким доношењем одлука од стране та два тела остварује се још један битан концепт који карактерише омладински сектор Савета Европе – ко-менаџмент.

Директан ефекат заједничког одлучивања младих и доносиоца одлука, може се видети у *Агенди 2020* – која представља смернице европске омладинске политике до 2020. године. Сви приоритети из документа остварују се преко низа различитих обука, симпозијума, тренинг курсева, семинара, састанака експерата, али и путем активности на терену, публикација и студија, специјалних догађаја, министарских конференција, итд. У новембру 2010. године, Савет Европе доноси још један значајан документ – *Резолуцију Савета Европе о омладинском раду*.

Више информација о Савету Европе можете пронаћи на:
www.coe.int/youth и www.coe.org.rs.

Европска Унија

Омладинска политика је посебна област сарадње у оквиру Европске уније и спроводи се отвореним методом координације међу државама. Документ који говори о спремности европских држава да улажу у младе јесте нова Европска

стратегија за младе, под називом „Млади: Улагање и оснаживање“, донета 2009. године за период 2010–2018. Стратегија дефинише веома специфичне и конкретне циљеве: стварање више могућности за младе у области образовања и запошљавања; побољшање приступа и омогућавање потпуног учешћа младих у друштву; оснаживање солидарности између младих и друштва. Поред нове Европске стратегије, у марту 2010. године Европска комисија представила је стратегију Европа 2020, која указује на нужност дефинисања економског развоја у контексту социјалног јединства, а којом се омладина ставља на врх листе приоритета Европске уније, што потврђује и креирање програма „Млади у покрету“. Циљ тог програма је да младима учини атрактивнијим институције високог образовања и генерално допринесе подизању квалитета на свим нивоима образовања и тренинга у ЕУ, промовишући мобилност студената и практиканата и унапређујући ситуацију у области запошљавања младих. Овде свакако треба истаћи и програм „Млади у акцији“, који је започео још 2007, а завршава се 2013. године, чија су средства намењена за реализацију различитих омладинских пројеката.

Више информација о активностима и програмима ЕУ можете пронаћи на:
www.europa.eu.

Партнерство Европске комисије и Савета Европе у омладинском пољу

Такође, Европска комисија и Савет Европе успоставили су партнерство у омладинском пољу, како би се заједнички успешније бавили питањима од интереса за младе, пружали подршку самим младима, организацијама и институцијама које се баве омладинским питањима. Партнерство и:

- › Европски центар знања о омладинској политици
- › Партнерство у области истраживања
- › Партнерство у области тренинга и едукација
- › Партнерство у евро-медитеранском региону и регионална сарадња (Југоисточна Европа/Источна Европа и Кавказ).

Више информација о партнерству потражите на:
www.youth-partnership.net.

Стална конференција локалних и регионалних власти Европе

Почетком 90-тих, *Стална конференција локалних и регионалних власти Европе* развила је и усвојила **Европску повељу о учешћу младих на локалном и регионалном нивоу**, која јасно препознаје значај младих за развој локалне заједнице, као и значај и улогу које локалне и регионалне власти, најближе младој особи, имају у унапређењу позиције младих. Десет година касније, 2003, пошто су препозната ограничења Повеље, урађена је *Измењена и допуњена верзија Повеље*, унапређена тако да омогући конкретније смернице у дефинисању локалних политика које одговарају промењеним условима у друштву. У Повељи се јасно наводе:

- (1) конкретне *секторске политике* – 14 конкретних тема и мера које се тичу младих,
- (2) дефинишу се и *инструменти учешћа младих на локалном нивоу*, као и

(3) конкретни *инструменти за институционално учешће младих у локалним и регионалном пословима*, који треба да омогуће укључивање младих у процесе доношења одлука, а због чега се и предлаже успостављање тела као што су омладински савети, парламенти, форуми.

Такође, Повеља указује на неопходност дефинисања јасне подршке структурама учешћа младих, која је „загарантована“. У то име, предлаже се успостављање структуре и *одређивање особе или групе особа које би пратиле спровођење омладинске политике* и јасно се дефинише делокруг постављене особе или групе. Да би та новооформљена структура могла ефикасно да функционише, неопходно је издвојити простор, материјална средства за рад и финансијска средства за реализацију програма за младе.

Преглед европских смерница и политика указује на то да је без развоја омладинске политике на локалном нивоу немогуће постићи значајне ефекте у унапређењу положаја младих у земљи. Истовремено, економски опоравак и развој локалних заједница није могућ у потпуности без укључивања младих и без обезбеђивања могућности за њихов развој. У прилог томе говори и чињеница да управо једна од заједничких карактеристика свих неразвијених општина у Србији јесте велики одлив младих ка већим центрима или иностранству. Те миграције економски неповољно утичу и на веће центре, као и на мања места, те стога локална власт која ради у економском и социјалном интересу своје заједнице треба да препозна и обезбеди могућности за реализацију омладинске политике.

ФИНАНСИРАЊЕ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

ОДЕЉАК 3.

Како су цивилни сектор и јединице локалне самоуправе за Министарство омладине и спорта једни од најзначајнијих партнера у остваривању визије и циљева Националне стратегије за младе и Акционог плана за њено спровођење, МОС редовно, од свог оснивања објављује конкурсе за финансирање и суфинансирање програма и пројеката у области омладинске политике. У досадашњем периоду финансирано је или суфинансирано преко 600 пројеката удружења из области омладинске политике које је реализовало 298 различитих удружења. У оквиру програма Млади су закон, МОС је у сарадњи са удружењима финансирало 178 омладинских волонтерских акција широм Србије. Такође, Министарство омладине и спорта пружило је директну финансијску помоћ за отварање КзМ, израду и спровођења Локалних акционих планова за младе и до сада је подржано 246 пројеката које су реализовале 102 канцеларије за младе у износу од 92 милиона динара.

Кроз редовне годишње конкурсе, Министарство омладине и спорта настоји да успостави и трајне механизме сарадње владиног и невладиног сектора, подигне капацитете омладинских удружења и да им омогући активно учешће у реализацији циљева Националне стратегије за младе. До сада је преко 350 формалних и неформалних група младих учествовало у тренинзима за писање пројеката и управљање пројектним циклусом.

С тим у вези, Министарство омладине и спорта сваке године расписује већи број јавних позива и конкурса (www.mos.gov.rs и www.zamislizivot.org).

Поред подршке МОС-а, младима су на располагању и други, пре свега инострани програми, фондови и донатори. Поменућемо само најзначајније:

„Млади у акцији“ (Youth in Action) је програм Европске уније намењен младим људима широм света, узраста 15-28 година (у појединим случајевима 13-30), као и омладинским организацијама и онима који раде са младима. Овај програм, који се реализује у периоду од 2007. до 2013. године, има буџет од 885 милиона евра и намењен је реализацији различитих омладинских пројеката. Промовише неформално образовање, подстиче омладински активизам и мобилност младих. С обзиром на то да наша земља није кандидат за чланство у ЕУ и зато још увек нема акредитовану Националну агенцију за младе задужену за спровођење Програма, одабране су контакт тачке – организације цивилног друштва акредитоване од стране Салто Југоисточна Европа Ресурс Центра (САЛТО СЕЕ РЦ) чија је улога да промовише програм, пружа информације и подстиче и подржава младе у Србији да га користе. Министарство омладине и спорта финансијски подржава контакт тачке у Србији како би што већи број младих и њихових удружења имало прилику да прођу обуку и конкуришу за овај програм. Битна разлика у односу на земље које имају формирану Националну агенцију је и у томе што оне имају приступ средствима и могућностима свих 5 акција, док су остале земље (укључујући и нас) ограничене на само две акције:

- › акција 2 – европски волонтерски сервис (ЕВС) и
- › акција 3 (подакција 3.1) – омладинске размене, тренинзи и умрежавање

Више информација на: (www.mladiuakciji.rs)

Европска омладинска фондација (European Youth Foundation) обезбеђује финансијску подршку за омладинске активности на европском нивоу, са годишњим буџетом од око три милиона евра. Подржава активности које организују омладинске НВО (међународне, националне, регионалне и локалне), мреже и иницијативе, и то превасходно међународне омладинске састанке, али и кампање, изложбе, публикације, аудио-визуелни материјал, веб сајтове и пилот пројекте. Постоје четири категорије грантова и за сваку од категорија јасни услови аплицирања:

- А. међународни омладински састанци,
- Б. активности мимо састанака (публикације, инфо кампање, изложбе...),
- В. административни грантови,
- Г. пилот пројекти (до 7.600 евра).

Више информација на: www.eyf.coe.int/fej/portal

Инструмент за претприступну помоћ – ИПА осмишљен је као једноставан, јасан и свеобухватан финансијски инструмент путем кога ЕУ пружа подршку државама кандидатима и потенцијалним кандидатима, укључујући и Србију, у периоду 2007–2013. Сврха инструмента је пружање помоћи корисницима средстава у њиховом суочавању са изазовима европских интеграција, у спровођењу реформи и сл. Координацијом свих активности у вези са ИПА на националном нивоу, односно планирањем и програмирањем ИПА средстава, бави се Канцеларија за европске интеграције. (www.seio.gov.rs)

Поред поменутих облика подршке, за финансирање омладинске политике на локалу на располагању су и други домаћи и инострани извори финансирања. За више информација о различитим могућностима и видовима финансирања посебно препоручујемо **Водич** кроз потенцијалне домаће и иностране изворе финансирања, за пројекте НВО, локалних самоуправа, итд. (www.inkluzija.gov.rs)

СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

ОДЕЉАК 4.

Развој омладинске политике на локалном нивоу представља предуслов свеобухватног решавања изазова са којима се сусрећу млади у Србији, првенствено ради унапређења квалитета њиховог живота и оснаживања њиховог друштвеног положаја. Управо из тих разлога, формирањем Министарства омладине и спорта започело се са радом на промоцији и препознавању нужности развоја омладинске политике на локалном нивоу, како би се омогућило спровођење националних политика и стратегија у локалном контексту. Да би се у спровођењу локалних политика према младима обезбедио опипљив и конкретан утицај на положај младих у појединачним општинама/градовима Србије, Законом је утврђено да Министарство омладине и спорта даје смернице за развој омладинске политике на локалном нивоу. Развијање омладинске политике на локалном нивоу представља процес који захтева време и ресурсе. Свакако, почетак је одлука локалних самоуправа да желе да инвестирају у младе људе и да развој омладинске политике планирају као један од стратешких приоритета.

Субјекти омладинске политике на локалном нивоу

Субјекти омладинске политике на локалном нивоу јесу: (1) особа именована за политику ка младима, (2) Канцеларија за младе (КЗМ), (3) Савет за младе (СМ), (4) Омладински клуб (ОК), (5) установе и (6) локални цивилни сектор (омладинске организације, организације за младе и локалне кровне организације). У периоду

2007–2011, 124 општине/града у Србији основале су Канцеларију за младе, преко 70 општина предвидело је у својим Статутима и формирало Савет за младе и све су бројније и присутније иницијативе усмерене на развој градских/општинских омладинских клубова. Министарство омладине и спорта иницирало је и значајно подржало развој омладинске политике у свим општинама и градовима који су желели да се системски баве питањима младих.

У даљем тексту приказаћемо улогу и значај свих субјеката локалне омладинске политике који су у надлежности локалне самоуправе.

Особа именована за политику ка младима

За развој локалне омладинске политике изузетно је важно да се брига о младима подигне на највиши ниво и да има пуну подршку општине/града. Због тога је потребно да се у оквиру општинског/градског већа одреди особа која је задужена за вођење омладинске политике у општини. Омладинска политика на локалном нивоу спроводи се у складу са Законом о младима и Националном стратегијом за младе, покрајинским и локалним акционим плановима за младе, као и другим секторским стратешким и законским документима. Особа именована за политику ка младима требало би да буде члан општинског/градског већа или носилац неке друге функције која има моћ одлучивања у самој општини.

Канцеларија за младе

Канцеларија за младе (КзМ) је део локалне управе и представља први у низу субјеката којим је започет развој омладинске политике у општинама и градовима у Србији. Пре формирања Министарства омладине и спорта само пет прогресивних и проактивних локалних самоуправа препознале су младе као ресурс и разумеле потребу заједнице да се млади активно укључе. Од скромних почетака, постигнуто је да, новембра 2011. године, 124 општине/града у Србији имају успостављену КзМ.

КзМ обавља послове који се односе на:

- › планирање, спровођење и праћење развоја омладинске политике на локалном нивоу;
- › иницирање и праћење спровођења Локалног акционог плана за младе (ЛАП);
- › успостављање сарадње са свим релевантним партнерима, њихово умрежавање, комуникација и међусобна координација;
- › информисање младих;
- › подстицање активизма младих, комуникација са младима, удружењима младих и удружењима за младе, и обезбеђивање учешћа младих у процесима доношења одлука;
- › пружање подршке иницијативама младих и удружењима младих/за младе;
- › пружање подршке реализацији програма и пројеката за неформално образовање младих;
- › пружање подршке раду Савета за младе и омладинским клубовима, волонтерским и другим сервисима за младе;
- › редовно праћење потреба младих анализом трендова стања и потреба рањивих група младих и степена и квалитета њиховог укључивања;
- › вођење базе података о активним удружењима младих, удружењима за младе и неформалним групама младих.

КЗМ је намењена свим младима, без обзира на пол, расу, националну припадност, верско убеђење, језик, друштвено порекло, имовинско стање, чланство у политичким, синдикалним и другим организацијама, психички или физички инвалидитет, здравствено стање, физички изглед, сексуалну оријентацију, родни идентитет и друга стварна, односно претпостављена лична својства.

Препорука је да се Правилником о систематизацији радних места обезбеди радно место са називом *Координатор/ка КЗМ*. Координатори раде у складу са стандардима које препоручује МОС, чиме се обезбеђује квалитет њиховог рада.

Савет за младе

У складу са Законом, Савет за младе (СМ) је саветодавно тело скупштине општине/града које подстиче усклађује и прати активности у вези са развојем, остваривањем и спровођењем омладинске политике на локалном нивоу, и предлаже мере за њено унапређивање. СМ има две значајне улоге које га чине кључним за функционални развој и спровођење локалне омладинске политике: (1) СМ је тело које омогућује младима да активно учествују у доношењу одлука, (2) СМ је тело за умрежавање и међусекторску сарадњу различитих институција које се у неком делу своје делатности баве младима (школе, НСЗ, ЦСР, МУП, ДЗ...).

Оснивање Савета за младе треба да буде дефинисано статутом општине/града, чиме се обезбеђује легитимитет и јавност рада СМ. Тај начин оснивања савета препоручују МОС и Стална конференција градова и општина (СКГО) у предлогу Модела статута градова/општина. Најмање половину чланова Савета за младе треба да чине млади узраста од 15 до 30 година, представници институција у чијем су делокругу области од интереса за младе, представници удружења младих, удружења за младе и угледни стручњаци.

Омладински клуб

Омладински клуб (ОК) представља градски/општински простор у коме се реализују активности усмерене на директан рад са младима. У ОК се спроводе активности дефинисане Локалним акционим планом за младе и тиме се директно одговара на исказане потребе младих. ОК је место за окупљање младих, подржавање њихових иницијатива, спровођење активности неформалног образовања, информисање младих, организацију активности, повезивање младих са институцијама, подржавање и спровођење програма усмерених на волонтеризам и мобилност младих, место окупљања и креативног изражавања младих и промоције омладинског стваралаштва.

Простор у коме се налази ОК треба да буде доступан младима, издвојен из зграде општине, тако да може да се користи за реализацију програма и пројеката у време које одговара младима, као и да буде погодан за организовање различитих омладинских активности (тренинзи, радионице, састанци, итд.), за пружање различитих услуга младима (волонтерски сервис, каријерно вођење, информисање, итд.). Важно је да се простор доживи као јавни простор за младе, отворен за све младе и све омладинске, формалне и неформалне групе, као и за удружења младих и за младе која спроводе програме за младе.

Препорука је да се тај простор издваја у установама које су већ на буџету општине за финансирање основних трошкова. Препорука је да у ОК ради особа посебно обучена за омладински рад. Координатор/ка КзМ води рачуна да се активности у клубу спроводе у складу са приоритетима и мерама утврђеним ЛАП-ом.

ОДЕЉАК 5. ПЛАНИРАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Локални акциони план за младе је стратешки општински/градски документ који дефинише приоритетне области за младе и активности које одговарају на специфичне потребе младих те средине. Локалним акционим планом обезбеђује се допринос спровођењу циљева и приоритета Националне стратегије за младе на локалном нивоу, као и других секторских стратегија које утичу на живот младе особе (нпр. акциони планови за децу, омладинско предузетништво, стратегија за развој здравља младих, запошљавања, итд.), те међународних докумената из области омладинске политике.

Локалне самоуправе преко процеса израде и спровођења ЛАП-а за младе обезбеђују: планско и дугорочно задовољење потреба младих креирањем иновативних мера и услуга прилагођених стварним потребама младих у конкретној локалној средини; економичније коришћење постојећих ресурса (материјалних, техничких и људских) унапређење сарадње умрежавањем локалних институција и организација; економичније и ефикасније трошење општинског буџета намењеног омладинским програмима; могућност успешног коришћења алтернативних извора финансирања.

Те резултате могуће је остварити: дефинисањем права, обавеза и одговорности свих заинтересованих страна; успостављањем институционалних механизма за учешће младих; применом приступа заснованог на подацима; посматрањем младих као ресурса друштва и препознавањем њихових потенцијала; креирањем системских решења за дугорочно финансирање рада КзМ и имплементацију ЛАП-а формирањем посебних буџетских ставки; умрежавањем локалних актера за идентификацију и ефикасније коришћење постојећих ресурса за спровођење омладинских активности; позиционирањем канцеларија за младе као релевантног актера у области омладинске политике; стварањем позитивне климе у широј заједници за бављење младима као локалним ресурсом.

Израда локалних акционих планова за младе

Сагледавајући важност развоја и спровођења локалних омладинских политика, те доприноса спровођењу Националне стратегије за младе на локалном нивоу, пројекат „Јачање структура за партиципацију и оснаживање младих у Србији” (SoSYEP) који се реализује од стране GIZ-а ³ по налогу Немачког

³ GIZ по налогу Немачког савезног министарства за економску сарадњу и развој (BMZ) и у партнерству са Министарством омладине и спорта Републике Србије, спроводи пројекат „Јачање структура за партиципацију и оснаживање младих у Србији”. Главни циљ пројекта јесте изградња структура на националном и локалном нивоу за подршку друштвене, политичке и економске партиципације младих у Србији, и стварање поузданих модела за трансформацију сукоба. GIZ своју пројектну структуру допуњује и сарадњом са организацијама цивилног друштва (нарочито НВО, омладинске иницијативе и сл.), које охрабрује да развијају и спроводе нове, иновативне и интегративне приступе оснаживања и учествовања младих.

савезног министарства за економску сарадњу и развој, и удружења грађана су били значајна подршка Министарству омладине и спорта у раду са локалним самоуправама које препознају младе и омладинску политику као свој дугорочни стратешки циљ.

Процес локалног планирања координише јединица локалне самоуправе (координатори КЗМ), док је у процес неопходно укључити представнике младих, локалних институција/установа, удружења младих/за младе, различитих одељења локалне самоуправе, привредних субјеката, медија, итд.

Препоручени кораци за успешну израду ЛАП-а за младе јесу:

- › **Дефинисање методологије** израде ЛАП-а за младе треба да обухвати све конкретне кораке које локална самоуправа и канцеларија за младе треба да предузму како би процес локалног акционог планирања био успешан. Као помоћ локалним самоуправама у том процесу, GIZ пројекат „Јачање структура за партиципацију и оснаживање младих у Србији“ (SoSYEP) је израдио приручник за израду ЛАП-а. Сврха Приручника за израду ЛАП-а за младе јесте представљање корака у процесу израде ЛАП-а за младе, као и објашњење зашто су ти кораци важни у процесу израде локалних акционих планова за младе.
- › **Дефинисање матрице** представља структуру ЛАП-а за младе. Постојање Матрице омогућава да чланови Савета за младе/Радне групе за израду ЛАП-а имају јасан преглед тога које су врсте и обим информација неопходни за успешну израду ЛАП-а. Матрица треба да садржи циљеве, активности, очекиване резултате, носиоце активности, временски оквир и индикаторе.
- › **Изградња капацитета** за израду ЛАП-а за младе – Саставни део процеса израде локалног акционог плана за младе треба да буде и спровођење обука намењених свим члановима радне групе за израду ЛАП-а. Током тих обука развија се разумевање процеса, упознаје се са вредностима и принципима омладинске политике, те се упознаје са договореном методологијом и матрицом која ће се користити током израде ЛАП-а. Активно учешће младих и других кључних актера на општинском нивоу предуслов су за успешну израду и спровођење ЛАП-а за младе.

Спровођење локалних акционих планова за младе

Спровођење ЛАП-а на локалном нивоу је процес реализације предвиђених активности и остваривања очекиваних резултата, што треба директно да утиче на унапређење положаја младих и квалитет њиховог живота. Тај процес финансијски подржавају Министарство омладине и спорта (директно финансирање КЗМ преко пројеката), локалне самоуправе (директно финансирање из посебних буџетских линија намењених спровођењу ЛАП-а), различити донатори и привредни субјекти.

Као и планирање, спровођење ЛАП-а је одговорност свих заинтересованих страна, тј. оних организација и институција које су препознате као носиоци активности дефинисаних планом.

Праћење и процена спровођења локалних акционих планова за младе

Праћење и процена (мониторинг и евалуација) спровођења ЛАП-а за младе веома су значајни јер нам аналитичким приступом омогућавају:

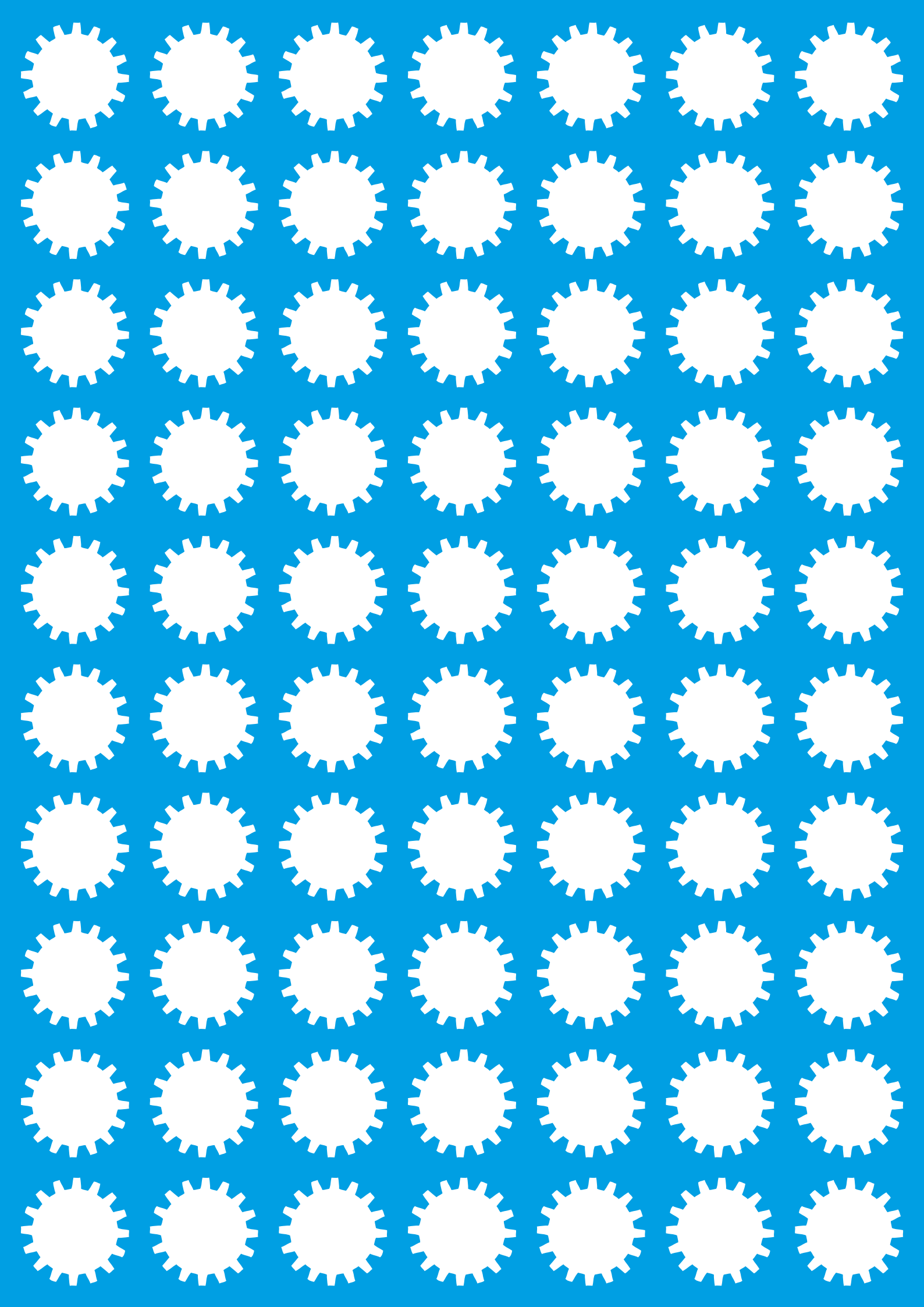
- › мерење нивоа остварености плана;
- › препознавање препрека и смернице ка изналажењу алтернатива;
- › бележење научених лекција и њихово коришћење у наредним корацима;
- › осигурање и континуирано унапређење квалитета спровођења.

Такође, праћење и процена спровођења ЛАП-а омогућавају нам да путем јасно утврђених механизма пратимо промене које су резултат активности како канцеларије за младе тако и других актера, те да унапређујемо квалитет рада субјеката омладинске политике на локалном нивоу.

У методолошком смислу, процес праћења и процене спровођења локалних акционих планова представља системско прикупљање и анализу података са свих нивоа – како од младих који користе омладинске програме, тако и од оних који реализују програме за младе (институције, организације, представници цивилног сектора).

Тај процес координише координатор КзМ, док анализу прикупљених података, одлуке о евентуалним изменама и допунама ЛАП-а за младе, како у програмском тако и у финансијском смислу, доноси Савет за младе или радна група за израду ЛАП-а.

За сваку локалну самоуправу процес праћења и процене спровођења ЛАП-а од суштинског је значаја, јер се у том процесу добија стварни приказ резултата који су постигнути на пољу омладинске политике. На основу података добијених из процеса праћења и процене успешности спровођења ЛАП-а, врши се ревидирање постојећих ЛАП-ова. На тај начин, обезбеђује се да ЛАП-ови и даље буду осетљиви на реалне проблеме младих у локалној заједници и да нуде адекватне одговоре за њихово решавање.

Поглавље 2.

СТАНДАРДИ РАДА КЗМ И КОМПЕТЕНЦИЈЕ КООРДИНАТОРА

Успешна имплементација локалних акционих планова могућа је само уз потпуно коришћење расположивих локалних ресурса – људских, материјалних, техничких и временских. Имајући у виду да канцеларије за младе тренутно постоје у 124 локалне самоуправе које се међусобно разликују по низу параметара, од демографских до економских, и да су оне отворене у току претходних пет година (поједине КЗМ имају искуства у раду и преко три године, а поједине су отворене у 2011. години), канцеларије за младе препознале су потребу за увођењем нове системске подршке даљем унапређењу рада канцеларија за младе.

Као одговор на препознату потребу, Министарство омладине и спорта је са својим међународним партнерима започело дефинисање нових механизма подршке, који ће на системски и дугорочан начин моћи да обезбеде одговор на специфичне потребе појединих локалних средина, односно канцеларија за младе.

Као резултат сарадње Министарства омладине и спорта и Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)⁴, као и вишегодишње искуство у раду GIZ пројекта „Јачање структура за партиципацију и оснаживање младих у Србији” (SoSYEP) у преко 75 локалних самоуправа у Србији, дефинисани су Стандарди рада канцеларије за младе и компетенције координатора, који треба да обезбеде ефикаснији рад канцеларија за младе, односно ефикасно спровођење омладинске политике на локалном нивоу.

Ти стандарди представљају логичан корак у процесу спровођења омладинске политике на локалном нивоу, која је започела стварањем нормативног оквира, оснивањем локалних канцеларија за младе, развојем, спровођењем и ревидирањем локалних акционих планова. Током тих процеса сами локални координатори препознали су потребу за увођењем стандарда и иницирали израду тог документа.

Документ је израђен у високо партиципативном процесу у коме су поред чланова експертске радне групе учествовали и локални координатори 100 локалних канцеларија за младе, као и представници цивилног сектора.

⁴ Видети на страни 20.

Наведени документ има за циљ да канцеларијама за младе, целовитим и системским (квалитативним и квантитативним) моделом рада, обезбеди ефикасну подршку у спровођењу омладинске политике, узимајући у обзир специфичности сваке локалне средине.

Примена Стандарда рада канцеларија за младе и компетенција локалних координатора обезбеђује локалним самоуправама компетентно бављење омладинском политиком, укључивање свих актера у складу са њиховим делокругом рада и ресурсима, као и неопходно позитивно окружење у локалној средини.

СТАНДАРДИ РАДА КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ

ОДЕЉАК 1

Стандарди рада канцеларије за младе дефинишу квалитет који је неопходно постићи у раду канцеларије за младе. Да би се достигли стандарди, неопходно је да јединица локалне самоуправе (у даљем тексту ЈЛС) обезбеди услове за реализацију одговарајућих активности радом канцеларије за младе и омладинског клуба.

Реализација активности које спроводе КзМ и ОК требало би да води ка испуњавању стандарда у складу са локалним ресурсима (материјалним, техничким и људским) и специфичним локалним потребама младих.

КзМ ће успешно радити уколико реализује активности којима се обезбеђује:

- (1) добро управљање локалном КзМ,
- (2) активно партнерство са локалним актерима,
- (3) висок степен учешћа младих у локалној омладинској политици и
- (4) инклузивна омладинска политика.

КзМ која успешно ради испуњава следећа 4 стандарда:

СТАНДАРДИ	ОПИС СТАНДАРДА
Добро управљање КзМ	КзМ на транспарентан начин ради на припреми и спровођењу омладинских активности; постојећи ресурси (људски, технички, материјални) користе се на ефикасан и одговоран начин, а одлуке су утемељене на утврђеним потребама младих у датој средини.
Активно партнерство субјеката омладинске политике у омладинским активностима	КзМ имају формиране стратешке савезе са организацијама из приватног, јавног и непрофитног сектора, у циљу стварања услова за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит. КзМ доприносе промоцији омладинског рада.
Висок степен учешћа младих у локалној омладинској политици	КзМ обезбеђује подстицајно окружење и даје активну подршку младима у реализацији омладинских активности, предузимању иницијативе и њиховом укључивању у процесе доношења и спровођења одлука које доприносе личном и друштвеном развоју; млади активно учествују у свим сегментима омладинске политике на локалном нивоу (планирање, спровођење...).
Инклузивна локална омладинска политика	Обезбеђено је уважавање различитости сваког појединца и пружање свим младима, без обзира на индивидуалне разлике, једнаких могућности за учешће у свим областима друштвеног живота, у складу са принципима НСМ и начелима ЗОМ-а.

Индикатори остварености стандарда рада канцеларије за младе

У стручној литератури у употреби је велики број дефиниција индикатора⁵. Оне се разликују у зависности од области коју покривају – економски индикатори, социјални индикатори, индикатори заштите животне средине, индикатори здравља, индикатори образовања, индикатори управљања, индикатори квалитета живота, итд.

У овом документу индикатори представљају показатеље остварености стандарда квалитета рада канцеларије за младе, односно они су инструменти за праћење напретка КзМ ка остваривању стандарда. Индикатори могу бити квалитативни и квантитативни.

Квантитативни индикатори остварености стандарда обезбеђују увид у ниво испуњења стандарда који се може нумерички изразити.

За квантитативне индикаторе утврђен је **минимум остварености** стандарда које КзМ треба да задовоље.

Квалитативни индикатори остварености стандарда представљају показатеље који се односе на оне аспекте стандарда које је тешко квантификовати (нпр. стечено знање, промена мишљења или промена понашања).

За ЈЛС и координатора КзМ, листа квантитативних и квалитативних индикатора представља смернице које се тичу тога које услове и активности ЈЛС и КзМ

⁵ Дефиниције – Речник енглеског језика описује индикатор као: „Инструмент који вам даје информације”. У складу са наведеним описом, индикатор улази у слику развоја сарадње у тренутку када је потребна специфична информација. У том контексту користе се различите дефиниције. Према OECD/DAC, индикатор је: „Квантитативни или квалитативни фактор, или променљива која пружа једноставан и поуздан начин за мерење постигнућа, одражава промене везане за интервенцију, или помаже процени перформансе развоја актера”. Према дефиницији усвојеној од стране USAID-а, индикатор је: „Променљива која има за циљ да мери промене у феномену или процесу”. Европска комисија описује индикаторе као: „Опис циљева пројекта у смислу квантитета, квалитета, циљне групе времена и места”.

треба да испуне, као и на које начине треба да реализују те активности да би постигле дате стандарде.

Наведени индикатори имају за циљ да, у свом збиру, дају одговор на питање: *у којој мери реализоване активности КзМ, а које су у складу са стандардима, имају позитиван утицај на живот младих у једној средини?*

Таргет/остварени циљеви/резултати – обезбеђују увид у то шта се жели постићи применом одређених стандарда. Уједно, таргети/циљеви омогућавају да се прати стратешки развој институција и омладинске политике на локалном нивоу.

Извори верификације – Такође, битно је да постоје и јасно дефинисани извори верификације (документа) преко којих ће се пратити реализација испуњења стандарда. Извори верификације могу бити следећа документа: Годишњи план рада канцеларије за младе, Годишњи извештај о раду канцеларије за младе, истраживања, фотографије са догађаја, евалуациони упитници, изјаве корисника/младих, видео записи итд.

Минимум остварености стандарда рада канцеларије за младе

Обим и садржај активности за испуњење стандарда рада канцеларије за младе нису исти за све локалне средине будући да се општине/градови разликују по многим елементима – демографским и економским, као и по обиму ресурса (финансијски, материјални, људски, технички).

Минимум остварености стандарда представља нумеричку вредност квантитативних индикатора, односно број или проценат реализације садржаја квантитативног индикатора, које КзМ треба да спроведу на годишњем нивоу.

Овај документ узима у обзир наведену различитост општина и дефинисањем **минимума остварености стандарда** препоручује обим (број или проценат) активности чија реализација обезбеђује минимално испуњење стандарда.

Како се Минимум остварености стандарда рада КзМ првенствено ослања на уважавање различитости капацитета локалних средина, КзМ су подељене у три категорије. Категоризација је спроведена у складу са бројем становника, јер је установљено да број становника условљава и обим и структуру успостављених државних институција које се баве младима. У складу са категоријом, дефинисан је обим активности⁶:

- › Категорија 1 – КзМ у општинама са бројем становника до 25.000;
- › Категорија 2 – КзМ у општинама са бројем становника од 25.000–80.000;
- › Категорија 3 – КзМ у општинама са бројем становника преко 80.000.

⁶ Пример категоризације општина према демографским карактеристикама и усклађеност такве поделе са другим карактеристикама локалне средине (висина општинског буџета, број НВО које се баве младима, број институција које се баве младима, број локалних/регионалних медија, ниво коришћења екстерних извора финансирања и сл.) јесте модел који је коришћен и у другим секторским анализама и препорукама (Канцеларија Савета Европе – Анализа потреба за изградњу институционалних капацитета за ефикасно пружање услуга социјалне заштите у децентрализованом оквиру – Извештај о цени коштања социјалних услуга на локалном нивоу, НВО ПАНАЦЕА), и представља већ примењиван модел рада када је у питању дефинисање препорука према локалном нивоу.

ОДЕЉАК 1. СТАНДАРДИ РАДА КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ

1.1. СТАНАРД 1. – ДОБРО УПРАВЉАЊЕ КАНЦЕЛАРИЈОМ ЗА МЛАДЕ

СТАНДАРД	ОПИС СТАНДАРДА	КВАНТИТАТИВНИ И КВАЛИТАТИВНИ ИНДИКАТОРИ	Минимум остварености стандарда на годишњем нивоу			ТАРГЕТИ/ЦИЉЕВИ/РЕЗУЛТАТИ
			Општине до 25.000 становника	Општине до 80.000 становника	Општине преко 80.000 становника	
Добро управљање КЗМ.	КЗМ на транспарентан начин ради на припреми и спровођењу омладинских активности; постојећи ресурси (људски, технички, материјални) користе се на ефикасан и одговоран начин, а одлуке су утемељене на млађих у датој средини; утврђеним потребама млађих у датој средини; услагашен (координисан) рад осталих институција (или субјеката) омладинске политике на локалу као што су Савет за младе, Омладински клуб.	Број запослених у КЗМ/ОК	1	2	3	<p>1. Успостављен минимум техничких услова за рад – потребан број запослених и сарадника/ца, родно уравнотежена структура запослених, обезбеђен адекватан и доступан простор, покривени материјални трошкови, издвојена средства из локалног буџета</p> <p>2. Опређени су локални ресурси и њима се одговорно управља у циљу реализације омладинске политике на локалном нивоу</p> <p>3. КЗМ донела и спроводи Годишњи програм рада</p> <p>4. Успостављен систем праћења и самовредновања квалитета рада у КЗМ</p> <p>5. Обезбеђено учешће младих и јавности и подигнут ниво информисања младих (учествују у раду КЗМ и информисани су о њеним активностима)</p> <p>6. У КЗМ се реализују активности у складу са стварним потребама младих, које се редовно прате и испитују</p>
		Број сарадника/сарадница у КЗМ/ОК (број мушкараца и број жена)	4	7	15	
		Висина обезбеђеног локалног буџета за имплементацију ЛАП-а и рад КЗМ/ОК	0,2% општинског буџета			
		Висина остварених средстава из екстерних извора финансирања	50% у односу на средства одобрена од стране локалне самоуправе (0,1% општинског буџета)			
		Број одобрених пројеката у којима је ЈЛС/КЗМ носилац апликације, а финансираних из екстерних извора финансирања (сви извори финансирања изузев општинског буџета)	2	3	5	
		Број одобрених пројеката у којима је ЈЛС/КЗМ партнер на пројекту, а финансираних из екстерних извора финансирања (сви извори финансирања изузев општинског буџета)	1	2	3	
		Број медијских презентација на локалним/ регионалним медијима (ТВ, радио, новине)	6	10	20	
		Постоје систематизација запослених и утврђене процедуре за ангажовање и праћење рада сарадника	Да	Да	Да	
		Постоји одлука о обезбеђењу простору и покривености материјалних трошкова за КЗМ/ОК	Да	Да	Да	
		Постоји буџетска линија која се односи на рад КЗМ или на спровођење ЛАП-а	Да	Да	Да	
Спроведено мапирање локалних ресурса и припремљена анализа	Да	Да	Да			
Постоји годишњи план рада	Да	Да	Да			
Развијен систем праћења рада ОК	Да	Да	Да			
Развијен систем праћења и самовредновања квалитета рада	Да	Да	Да			
Развијен начин прикупљања података о стању младих у локалној заједници, реализацији активности (према индикаторима ЛАП-а) и годишњи извештај	Да	Да	Да			
Развијен систем/процедуре праћења спровођења одлука СМ	Да	Да	Да			

1.2. СТАНДАРД 2. – АКТИВНО ПАРТНЕРСТВО СУБЈЕКТА ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ У РАЗВОЈУ И СПРОВОЂЕЊУ ПОЛИТИКА/ОМЛАДИНСКИХ АКТИВНОСТИ

СТАНДАРД	ОПИС СТАНДАРДА	КВАНТИТАТИВНИ И КВАЛИТАТИВНИ ИНДИКАТОРИ	Минимум остварености стандарда на годишњем нивоу			ТАРГЕТИ/ЦИЉЕВИ/РЕЗУЛТАТИ
			Општине до 25.000 становника	Општине до 80.000 становника	Општине преко 80.000 становника	
Активно партнерство субјеката оmlадинске политике у развоју оmlадинске политике и спровођењу оmlадинских активности, као и у развоју и спровођењу локалних политика које се тичу младих.	КЗМ имају формиране стратешке савезе са организацијама из приватног, јавног и непрофитног сектора, у циљу стварања услова за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит. КЗМ доприносе промоцији оmlадинског рада и развоју оmlадинског сектора.	Број институција и организација са којима је остварено партнерство путем споразума о сарадњи/партнерству	2	4	6	<p>1. КЗМ спровела активности дефинисане локалним стратегијама и плановима за младе у партнерству са другим субјектима оmlадинске политике</p> <p>2. Обезбеђена континуирана медијска промоција оmlадинских активности унапређена партнерством КЗМ са медијима</p> <p>3. КЗМ има изграђене комуникационе механизме са другим субјектима оmlадинске политике</p> <p>4. Удружења младих и удружења за младе су активно укључена у спровођење оmlадинске политике</p> <p>5. Привредни субјекти су активно укључени у спровођење оmlадинске политике</p> <p>6. КЗМ обезбеђује информације о релевантним документима из области оmlадинске политике, посебно о онима који се односе на оmlадински рад (сајт, брошуре)</p> <p>7. Успостављена база оmlадинских организација и организација које се баве младима</p> <p>8. Обезбеђена координација секторских политика у процесу израде и њиховог спровођења</p> <p>9. Успостављена партнерства и сарадња са другим КЗМ</p>
		Број заједнички реализованих активности са представницима локалних институција (школе, ДЗ, ЦСР, НС, МУП...)	4	6	8	
		Број заједнички реализованих активности са представницима цивилног сектора (ЦК, удружења младих, удружења за младе)	3	8	12	
		Број заједнички реализованих активности са привредним субјектима	1	2	3	
		Број реализованих активности са присуством медија	5	7	12	
		Број заједнички реализованих активности са неформалним групама младих	6	10	12	
		Број остварених партнерстава са медијима (националним, регионалним, локалним)	1	3	5	
		Успостављена база оmlадинских организација и организација које се баве младима на локалном нивоу	Да	Да	Да	
		Постоје активности усмерене на подршку развоју оmlадинских организација по питањима од значаја за њихов рад	Да	Да	Да	
Број докумената секторских политика које укључују КЗМ у израду	1	2	2			
Број докумената секторских политика које укључују КЗМ у процес спровођења	1	2	2			
Број активности реализованих у партнерству са другим КЗМ		2	4	6		

1.3. СТАНДАРД 3. – ВИСОК СТЕПЕН УЧЕШЋА МЛАДИХ У ЛОКАЛНОЈ ПОЛИТИЦИ

СТАНДАРД	ОПИС СТАНДАРДА	КВАНТИТАТИВНИ И КВАЛИТАТИВНИ ИНДИКАТОРИ	Минимум остварености стандарда на годишњем нивоу			ТАРГЕТИ/ЦИЉЕВИ/РЕЗУЛТАТИ
			Општине до 25.000 становника	Општине до 80.000 становника	Општине преко 80.000 становника	
Висок степен учешћа младих у локалној политици.	КЗМ обезбеђује подстицајно окружење и даје активну подршку младима у реализацији оmlадинских активности, предузимању иницијативе и њиховом укључивању у процесе доношења и спровођења одлука које доприносе личном и друштвеном развоју; млади активно учествују у свим сегментима оmlадинске политике на локалном нивоу (планирање, спровођење) и осталих локалних политика које се тичу младих.	1. Број младих информисаних о активностима КЗМ/ОК	30% од укупне популације младих у ЈЛС			1. Млади су укључени у рад КЗМ/ОК и доношење и спровођење локалних докумената из области оmlадинског сектора
		2. Број младих који користе активности које спроводи КЗМ/ОК	10% од укупне популације младих у ЈЛС			2. Активности КЗМ/ОК планиране су и дизајниране у складу са испитаним потребама младих
		3. Број младих који учествују у креирању структуре и обима активности за младе, а спроводи их КЗМ/ОК, преко неког од модела комуникације (анкетирање, евалуација постојећих услуга, организовање фокус група...)	30% младих из одређене циљне групе младих на које се односи конкретна активност			3. Млади су, посредством КЗМ/ОК, укључени у различите облике оmlадинског рада на локалу
		4. Број младих који директно реализују активности КЗМ/ОК	50% оmlадинских активности у КЗМ реализују млади			4. КЗМ/ОК спроводи различите програме неформалног образовања младих
		5. Број реализованих иницијатива и активности које су иницијирали удружења младих и неформалне групе младих	5	10	15	5. Активности које се спровode преко КЗМ/ОК оснажују појединачно и младиће и девојке
		6. Број волонтерки и волонтера који су укључени у припрему и реализацију активности коју спроводи КЗМ	40%–60% од укупног броја младих укључених у припрему и реализацију активности коју спроводи локална КЗМ/ОК			6. Волонтеризам је препознат као модел за укључивање младих у активности КЗМ/ОК
		7. Број младих који су чланови Савета за младе	минимум 50% од укупног броја чланова Савета за младе			7. КЗМ/ОК организује различите облике вршњачког образовања из области оmlадинског сектора
		8. Број младих који су учествовали у изради и ревидирању локалних (општинских) докумената	5% од укупне популације младих			8. Локалне секторске политике су развијене уз учешће КЗМ и младих
		9. Број развијених локалних политика које се тичу младих, у којима учествују представници КЗМ/млади	1	2	2	9. КЗМ прати спровођење локалних политика које се тичу младих
		10. Доступан буџет и документа/извештај о потрошњи средстава издвојених за младе на локалном нивоу	Да	Да	Да	10. Пужена подршка развоју волонтерских сервиса и програма, и других услуга за младе у локалној заједници
		11. Успостављени механизми за праћење спровођења различитих политика које се тичу младих на локалном нивоу	Да	Да	Да	11. Пужена подршка формирању удружења младих и јачању њихових капацитета
		12. Број постојећих сервиса у општини	1	1	1	12. Пужена подршка формирању локалног савеза
		13. Развијен систем подршке развоју сервиса (волонтерских, инфо)	Да	Да	Да	
		14. Постоји локални савез удружења младих/ за младе (кровна организација) у општини	Да	Да	Да	

1.4. СТАНДАРД 4. – ИНКЛУЗИВНА ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА

СТАНДАРД	ОПИС СТАНДАРДА	КВАЛИТАТИВНИ И КВАЛИТАТИВНИ ИНДИКАТОРИ	Минимум остварености стандарда на годишњем нивоу			ТАРГЕТИ/ЦИЉЕВИ/РЕЗУЛТАТИ
			Општине до 25.000 становника	Општине до 80.000 становника	Општине преко 80.000 становника	
Инклузивна локална омладинска политика.	Обезбеђено уважавање различитости сваког појединца и пружање свим младима, без обзира на индивидуалне разлике, једнаких могућности за учешће у свим областима друштвеног живота.	1. Број младих информисаних о активностима КЗМ/ОК	30% од проценене популације младих из осетљивих група	Општине до 80.000 становника	Општине преко 80.000 становника	1. КЗМ ради у складу са принципима НСМ и начелима ЗОМ-а
		2. Број младих из осетљивих група који користе услуге/активности КЗМ/ОК	20% од процененог броја младих који користе услуге КЗМ			2. Млади из осетљивих група укључени су у израду локалних докумената из области омладинског сектора
		3. Број младих из осетљивих група који су укључени у процес планирања активности локалне КЗМ/ОК	5% од проценене популације младих из осетљивих група			3. Млади из осетљивих група користе активности које спроводи КЗМ/ОК
		4. Број младих из осетљивих група који су укључени у реализацију активности које спроводи КЗМ/ОК	5% од проценене популације младих из осетљивих група			4. Млади из осетљивих група иницирају активности у заједници
		5. Број активности за сензибилизацију младих за проблеме младих из осетљивих група	2	6	12	5. Годишњи програм КЗМ укључује активности за јачање младих из осетљивих група и за повећање сензибилности локалне средине за њихове потребе
		6. Број активности које су организоване преко КЗМ/ОК за оснаживање младих из осетљивих група	2	6	12	6. Удружења младих и удружења за младе из осетљивих група препозната су као партнери у раду КЗМ
		7. Број активности инклузивног типа за младе	2	6	12	7. КЗМ/ОК је доступна младима са инвалидитетом
		8. Број реализованих пројеката у којима је КЗМ партнер, са удружењима младих/за младе и институцијама, а који имају за циљ унапређење положаја младих из осетљивих група	1	2	4	
		9. Сprovedено истраживање усмерено на таргетирање ранијих група младих	Да	Да	Да	
		10. Сprovedена истраживања на одређене теме/ проблеме појединачних ранијих група младих	Да	Да	Да	

ОДЕЉАК 2.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ КООРДИНАТОРА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ

Постоје разлике у дефинисању компетенција код различитих аутора, у складу са њиховим приступима томе шта оне јесу, шта обухватају и како их мерити⁷.

Компетенције координатора КзМ представљају скуп знања, вештина и вредносних ставова које омогућавају координатору да на ефикасан, ефективан и конструктиван начин координише и спроводи омладинску политику на локалном нивоу.

Опште компетенције координатора представљају неопходан скуп знања, вештина и вредносних ставова које координатори треба да поседују да би били испуњени стандарди рада КзМ. Уз опис основних компетенција дати су и стандарди за чије је остварење важна та компетенција.

Када почиње да ради у КзМ, координатор треба да поседује опште компетенције макар на основном нивоу. У току рада треба да их развије у потпуности.

За потребе достизања тих компетенција биће припремљени различити модули обуке. Координатори ће самоевалуацијом процењивати до ког су нивоа развили компетенције наведене у овим Смерницама и на основу тога ће се одредити за врсту модула који треба да заврше.

Идеално је да координатор, након пет година рада у КзМ, поседује опште компетенције развијене до највишег нивоа.

У припреми је посебан Приручник за примену стандарда и компетенција, у коме ће детаљно бити наведени и нивои компетенција.

Координатор канцеларије за младе треба да поседује или да развије следеће опште компетенције:

⁷ „Компетенција је темељна карактеристика особе која резултира у делотворном и/или супериорном обављању посла, може бити особина, мотив, вештина, аспект слике о себи или социјалне улоге, или корпус знања коју она или он користи” (Boyatzis, 1982; према Kurtz i Bartram, 2002). „Компетенције су скупови понашања који су инструментални за постизање жељених резултата и исхода” (Kurtz i Bartram, 2002, str. 229). „Компетенција је скуп понашања које особа мора извести да би задатке и функције посла обавила компетентно” (Woodruffe, 1991). „Компетенција за посао је скуп понашања, знања, процеса мишљења и/или ставова за које је вероватно да се одражавају у обављању посла које досеже дефинисане елементе, базичне и високе нивое стандарда” (Warr и Conner, 1992, str. 99). „Индивидуалне компетенције су мерљиве радне навике и личне вештине које се користе за постизање радних циљева” (Green, 1999, str. 5.)

Оптимална координација активности локалне КзМ

Координатор зна и разуме улогу координатора и канцеларије за младе. У оквиру јединице локалне самоуправе одговорно и на време обавља послове из своје надлежности.

Координатор креира и спроводи активности намењене младима у складу са делокругом рада КзМ и стратешким документима из области омладинске политике. Разуме делокруг рада КзМ и однос КзМ и других делова општинске/градске управе и ради у складу са правилима и процедурама ЈЛС. Разуме и примењује националне и локалне смернице у омладинској политици.

Координатор зна и разуме улогу различитих институција које се баве младима на локалном нивоу и активно заговара, иницира и подржава успостављање омладинског клуба, сервиса за младе и другог. Разуме делокруг рада ОК и однос КзМ и осталих актера омладинске политике.

Координатор познаје рад локалне управе и поседује знања и компетенције неопходне за рад у локалној управи.

Ефикасно управљање расположивим локалним ресурсима

Координатор уме да управља материјалним и техничким ресурсима КзМ-а. Координатор одговорно користи техничку опрему. Упознат је са основним процедурама у изради финансијског плана ЈЛС и извештавању о реализацији истог. Уме да управља финансијским ресурсима (економично и ефикасно користи расположива финансијска средства у складу са усвојеним финансијским плановима).

Координатор има развјене вештине управљања људским ресурсима. Координатор има знања и вештине за тимски рад, адекватно планира своје време и активности, развија лидерске вештине код себе и код младих. Познаје и користи мотивационе вештине како би што већи број младих и сарадника био укључен у рад КзМ.

Координатор уме да идентификује и користи алтернативне изворе финансирања. Координатор препознаје потенцијалне алтернативне изворе финансирања, успешно аплицира за различите изворе финансирања.

Познавање стратешких и законских докумената из области омладинске политике

Координатор познаје, разуме и примењује у пракси основна национална и локална документа из области омладинске политике (НСМ, ЗОМ, ЛАП). Координатор је упућен у то који све стратешки документи постоје у области омладинске политике. Познаје процес израде и спровођења акционог плана за младе. Уме да одреди приоритете на основу истраживања потреба младих. Уме да извештава о спроведеним активностима локалног акционог плана.

Координатор поседује основна знања о европским трендовима у области омладинске политике. Познаје основна тела и органе за младе у Савету Европе и у Европској унији, организацију институција и начине одлучивања, као и основе права и политика ЕУ, и начела омладинске политике у ЕУ и СЕ. Разуме шири стратешки оквир и доприноси координацији јавних практичних политика на локалном нивоу.

Писмена и усмена комуникација и дигитална писменост

Координатор има развијене вештине писменог презентовања информација, анализа и идеја. Координатор зна јасно и организовано да представи информацију читаоцу. Уме да напише допис, извештај, информацију и анализу. Уме да користи одговарајући стил писања у зависности од циљне групе којој се обраћа.

Координатор има развијене вештине усменог презентовања информација, анализа и идеја. Координатор зна јасно, убедљиво и сврсисходно да представи информацију слушаоцу. Уме да говори јасно, логично и разумљиво циљној групи. Разуме и користи принципе активног слушања.

Координатор има развијене вештине коришћења информационих технологија. Координатор зна да користи компјутер и MS office програме. Уме да пронађе и пренесе информације технолошким средствима.

Координатор поседује активно знање енглеског језика.

Комуникација и интеракција са младима и другим субјектима омладинске политике

Успешно комуницира, размењује информације и сарађује са младима. Координатор уме да препозна, прикупи и систематизује податке од важности за младе. Уме да саслуша младе, прими и пренесе информације другим актерима.

Успешно комуницира, размењује информације и сарађује са локалним и другим институцијама, организацијама и удружењима која се баве питањима младих. Координатор познаје институције, организације и удружења који се баве питањима младих у локалној заједници. Уме на адекватан начин да даје и тражи информације од значаја за младе. Успешно сарађује са организацијама, институцијама и удружењима на свим нивоима власти, на добробит свих младих.

Успешно комуницира, размењује информације и сарађује са медијима. Координатор познаје локалне медије и има контакте са њима, обавештава их о свим догађајима КзМ и позива их да присуствују ради извештавања. Разуме да својим обавештењима и наступима у медијима повећава видљивост КзМ. Уме да јасно и разумљиво даје информације о раду КзМ.

Успешно комуницира, размењује информације и сарађује са другим КзМ. Координатор разуме да је сарадња и размена добрих пракси са другим координаторима значајна за успешан рад канцеларије.

Координатор познаје и примењује вештине преговарања и медијације. Разуме конфликте, примењује вештине ненасилне комуникације и алтернативног решавања сукоба, познаје поступак медијације и примењује га у раду.

Планирање у омладинској политици

Координатор је оспособљен за пројектно планирање и исто примењује у пракси. Координатор познаје све фазе у изради и праћењу реализације пројеката. Уме да напише предлог пројекта и уме да изради наративни и финансијски извештај о реализацији пројекта. Разуме и поштује смернице за спровођење пројекта и уговорне обавезе према донатору. Уме ефикасно да одговори на непредвиђене проблеме/околности.

Рад са младима

Координатор поседује знања и вештине потребне за други ниво компетенција омладинског радника/раднице. Координатор уме да самостално креира, планира и организује спровођење активности, програма и пројеката за младе; уме да буде ментор младима, лако остварује контакт са младима, познаје развојне периоде младих; уме да управља групном динамиком; зна да мотивише и обучава младе за активно учешће у процесима одлучивања; уме да промовише равноправност, интересе и добробит младих; уме да креира стратегије и јавне политике за осигуравање системске бриге о младима; уме да планира и развија програме омладинског рада и управља њима; зна да управља тимовима и собом; уме да подржи и развија делотворне, ефикасне и етичке праксе у омладинском раду.

Рад са осетљивим групама младих

Координатор је упознат са теоријом и праксом у области остваривања људских права, начелима недискриминације и родне равноправности, основним елементима социјалне инклузије, развојем мултидисциплинарног приступа у обезбеђивању једнаких могућности за особе које припадају осетљивим групама, као и основним и међународним документима који регулишу те области.

Координатор разуме потребе младих из осетљивих група и укључује их у активности КЗМ и начине сензибилисања јавности за њихове потребе. Ради на активном укључивању младих из осетљивих група у припреми и реализацији омладинских активности. Координатор познаје начине сензибилисања јавности за потребе младих из осетљивих група.

Рад са волонтерима

Координатор познаје основе волонтеризма: шта је волонтер, укључивање и мотивисање волонтера, модели волонтеризма, обуке за волонтере, оријентација волонтера за поједине области у оквиру којих могу да буду волонтери, координација, евиденција, волонтерски менаџмент.

ПРИМЕНА СТАНДАРДА И КОМПЕТЕНЦИЈА

Смернице су намењене пре свега **координаторима канцеларија за младе**, јер директно дефинишу њихове компетенције и постигнућа, доприносећи личном и професионалном развоју.

Приручник је намењен и **локалним самоуправама**, да на транспарентан и разумљив начин сагледају потребе канцеларије за младе као дела локалне администрације, али и као механизам за услуге намењене одређеним циљним групама, у овом случају младима у локалној заједници.

Самим тим, приручник је намењен и свим **младима**, које информише, мотивише и охрабрује да активно учествују у креирању и спровођењу омладинске политике, нарочито на локалном нивоу, како би се на тај начин оснажили и узели учешће у изградњи и развоју локалне заједнице.

Испуњење стандарда један је од предуслова за видљиве резултате рада канцеларија за младе и локалних координатора.

Испуњење стандарда и примена компетенција у најширем смислу имају за циљ да локалне омладинске политике не буду ограничене својим специфичним потребама и рестриктивним ресурсима, већ да препознају моделе који ће обезбедити проналажење алтернативних решења за проблеме који се не могу решити у тренутним околностима.

Стога је за испуњење стандарда неопходна вишеструка подршка КзМ.

Да би се то постигло, радиће се у више праваца, од којих су основни:

1. израда Приручника за примену стандарда и компетенција;
2. формирање асоцијације координатора КзМ као институционалног оквира путем којег ће се пружити техничка подршка КзМ у испуњењу стандарда;
3. формирање Тима за подршку асоцијацији координатора при МОС-у.

ОДЕЉАК 3.

ПРИМЕНА НАЦИОНАЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗА МЛАДЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ
СТАНДАРДИ РАДА КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ И КОМПЕТЕНЦИЈЕ КООРДИНАТОРА

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ISBN 978-86-87737-28-0

